

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๔/๕๓๗๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส25088 ก.พ. ✓
รับที่ : ๕11537/60 ๕.1 คม
วันที่ : 25 ส.ค. 60 เวลา: 14:08

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้
ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการยินยอมหรืออนุญาต
ให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะ
ของประเทศ พ.ศ.

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอ เรื่อง ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไข ในการขอและการยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร
และประโยชน์สาธารณะของประเทศ พ.ศ. มาเพื่อขอความเห็นชอบจากรองนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอต่อ
คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเป็นกรณีจำเป็นที่ต้องดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในข้อ ๑ วรรคสอง แห่งคำสั่ง
หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วย
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ
สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ และเข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย
การเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี
(พลอากาศเอก ประจิน จั่นตอง) ซึ่งกำกับการบริหารราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เห็นชอบ
ให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินเชิงยุทธศาสตร์ (บยศ.) ได้สรุปสาระสำคัญ
การประชุม บยศ. ครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐ (เรื่อง รายงานความก้าวหน้าการปรับ
โครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการขับเคลื่อนด้านพลังงาน)
ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบ โดยในเรื่องการขับเคลื่อนด้านพลังงาน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานได้เสนอปัญหาที่ต้องแก้ไขเร่งด่วนด้านการขับเคลื่อนพลังงาน ได้แก่ การสำรวจ
และผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เนื่องจากเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๐
ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำพิพากษาเพิกถอนระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้
ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๔๑

/ทำให้...

ทำให้กระทรวงพลังงานระงับการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมในพื้นที่ ส.ป.ก. ซึ่งที่ประชุมได้มีมติ มอบหมายให้ รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหามาจากการเพิกถอนระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

๑) ระยะเร่งด่วน พิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหในกิจการปิโตรเลียม และเหมืองแร่ ที่ผู้ประกอบการได้รับการอนุญาตให้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายก่อนประกาศเป็นพื้นที่ ส.ป.ก. เพื่อเสนอหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาออกคำสั่งโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ ต่อไป

๒) พิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหในกิจการพลังงานทดแทนที่ได้รับอนุญาตไปอย่างถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายก่อนการเพิกถอนระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยในการพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะต้องยึดประโยชน์ของเกษตรกรเป็นหลัก และอาจพิจารณาหลักเกณฑ์อื่นเพิ่มเติม เช่น ขนาดพื้นที่เท่าที่จำเป็น ความเหมาะสมของพื้นที่เปรียบเทียบกับระหว่างการทำเกษตรกรรมกับกิจการอื่น และผลประโยชน์ต่อท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในกรณี ที่อาจจำเป็นต้องใช้พื้นที่ ส.ป.ก. สำหรับการดำเนินการด้านพลังงานทดแทน และการพัฒนาอื่น ๆ ตามนโยบายของภาครัฐในอนาคต

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๑. คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ สั่ง ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐) ข้อ ๑ กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อดำเนินกิจการอื่นใดนอกเหนือจากที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในกรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ด้านพลังงาน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ โดยให้คำนึงถึงยุทธศาสตร์ชาติ ประโยชน์แก่เกษตรกร และประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ ทั้งนี้ ให้มีการดำเนินการออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินไม่เกิน ๙๐ วัน นับแต่วันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ โดยข้อ ๙ กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจออกกฎกระทรวงตามคำสั่งนี้

๒. คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๐ ดังนี้

๑) รับทราบสรุปสาระสำคัญการประชุมคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินเชิงยุทธศาสตร์ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ (เรื่อง รายงานความก้าวหน้าการปรับโครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการ

พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และการขับเคลื่อนด้านพลังงาน) เมื่อวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๖๐

๒) เห็นชอบให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามมติที่ประชุม คณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินเชิงยุทธศาสตร์ ครั้งที่ ๘/๒๕๖๐ และข้อสังเกตเพิ่มเติมของรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงพลังงาน ซึ่งมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน พิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหามาจากการเพิกถอนระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยพิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

๒.๑) ระยะเร่งด่วน พิจารณาแนวทางแก้ไขปัญหามุ่งเน้นในกิจการปิโตรเลียม และเหมืองแร่ ที่ผู้ประกอบการได้รับการอนุญาตให้ดำเนินการอย่างถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายก่อนประกาศ เป็นพื้นที่ ส.ป.ก. เพื่อเสนอหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติพิจารณาออกคำสั่งโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ. ๒๕๕๗ ต่อไป

๒.๒) พิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหามุ่งเน้นในกิจการพลังงานทดแทนที่ได้รับ อนุญาตไปอย่างถูกต้องตามขั้นตอนของกฎหมายก่อนการเพิกถอนระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยในการพิจารณาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะต้องยึดประโยชน์ของเกษตรกรเป็นหลัก และอาจพิจารณาหลักเกณฑ์อื่นเพิ่มเติม เช่น ขนาดพื้นที่เท่าที่จำเป็น ความเหมาะสมของพื้นที่เปรียบเทียบ ระหว่างการทำเกษตรกรรมกับกิจการอื่น และผลประโยชน์ต่อท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในกรณี ที่อาจจำเป็นต้องใช้พื้นที่ ส.ป.ก. สำหรับการดำเนินการด้านพลังงานทดแทน และการพัฒนาอื่น ๆ ตามนโยบาย ของภาครัฐในอนาคต

๑.๓ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดย ส.ป.ก. ได้จัดทำร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ พ.ศ. ภายใต้หลักการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบ แห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ และนำเสนอต่อคณะอนุกรรมการพิจารณากฎหมายและระเบียบเพื่อพิจารณา ในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๐ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการและ ให้ ส.ป.ก. แก้ไขรายละเอียดบางประเด็น ทั้งนี้ ส.ป.ก. ได้ดำเนินการตามมติที่ประชุมและคณะอนุกรรมการ พิจารณากฎหมายและระเบียบได้รับรองรายงานการประชุมและร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร และประโยชน์สาธารณะของประเทศ พ.ศ. ที่ได้แก้ไขตามมติที่ประชุมดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เป็นกรณีจำเป็นที่ต้องดำเนินการตามที่บัญญัติไว้ในข้อ ๑ วรรคสอง แห่งคำสั่งหัวหน้า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน

เพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ สัณ ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ และเข้าข่ายที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๕)

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ เรื่อง การใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ สัณ ณ วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐) กำหนดให้ออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อดำเนินกิจการอื่นใดนอกเหนือจากที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ด้านพลังงาน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ โดยในการพิจารณาให้คำนึงถึงยุทธศาสตร์ชาติ ประโยชน์แก่เกษตรกร และประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ โดยให้ออกกฎกระทรวงดังกล่าวภายในระยะเวลา ๙๐ วันนับแต่วันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ (มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๐)

๔.สาระสำคัญ

๔.๑ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอและการพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้มาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อดำเนินกิจการอื่นใดนอกเหนือจากที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ด้านพลังงาน การใช้ทรัพยากรธรรมชาติ หรือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ โดยในการพิจารณาให้คำนึงถึงยุทธศาสตร์ชาติ ประโยชน์แก่เกษตรกร และประโยชน์ส่วนรวมของประเทศเป็นสำคัญ และในกฎกระทรวงดังกล่าวอย่างน้อยต้องกำหนดขนาดเนื้อที่และประเภทของวัตถุประสงค์ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต้องเสนอขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีก่อนพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาตไว้ด้วย

๒) ให้ ส.ป.ก. จัดให้ผู้ขอใช้ประโยชน์ที่ดินเสียค่าเช่าหรือจ่ายค่าชดเชยการสูญเสียโอกาสจากการใช้ที่ดินให้แก่เกษตรกร และให้นำส่งค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินเข้ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๓) ให้ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการปิโตรเลียม การสำรวจแร่ การทำเหมืองหรือการทำเหมืองใต้ดิน หรือการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานลม อยู่ในวันก่อนวันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ และผู้ได้รับสัมปทานตามกฎหมายปิโตรเลียมที่เข้าใช้ที่ดินโดยยังมิได้รับความยินยอมซึ่งชำระค่าตอบแทนตั้งแต่เข้าใช้ที่ดินตามที่ ส.ป.ก. กำหนดแล้ว ยื่นคำขอใช้ที่ดินภายใน ๖๐ วันนับแต่กฎกระทรวงใช้บังคับ

๔) ให้นำระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง การให้ความยินยอมในการนำทรัพยากรธรรมชาติในเขตปฏิรูปที่ดินไปใช้ประโยชน์ตามกฎหมายอื่น พ.ศ. ๒๕๕๑ มาใช้บังคับกับผู้รับสัมปทานที่ยื่นแผนการผลิตในรายละเอียดสำหรับพื้นที่ผลิตตามมาตรา ๔๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๐ ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีกฎกระทรวงหรือระเบียบตามข้อ ๑ ของคำสั่งนี้ใช้บังคับ

๕) ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อรองรับการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ

๔.๒ ร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ พ.ศ. มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

๑) กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับแก่กิจการที่อยู่ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายของรัฐบาลหรือมติคณะรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

๑.๑) กิจการด้านพลังงาน ได้แก่ กิจการปิโตรเลียม กิจการไฟฟ้าที่ได้จากพลังงานหมุนเวียน กิจการระบบโครงข่ายพลังงาน

๑.๒) กิจการด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่อาจแสวงหาได้จากแหล่งอื่นนอกจากที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่ การสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ การทำเหมือง การสร้างทางขนทรัพยากรธรรมชาติ และกิจการอันเกี่ยวเนื่องกับการทำเหมือง

๑.๓) กิจการอันเป็นประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ได้แก่ กิจการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ กิจการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายในระบบโทรคมนาคมที่ไม่อาจดำเนินการในพื้นที่อื่นได้และจำเป็นต้องใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และกิจการภายใต้นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๒) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่

๒.๑) ที่ดินที่ยื่นคำขอต้องไม่เป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้รับพระราชทานหรือรับการบริจาคเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรืออยู่ในโครงการพระราชดำริหรือโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๒.๒) การยื่นคำขอและเอกสารประกอบคำขออย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญที่แสดงถึงสิทธิหรือหน้าที่ที่ผู้ขอใช้ประโยชน์ที่ดินได้รับตามกฎหมายอื่น ความเป็นมาของแผนงานหรือโครงการของกิจการที่แสดงถึงนโยบาย มติคณะรัฐมนตรี ยุทธศาสตร์หรือแผนการพัฒนาประเทศ มูลค่าของการดำเนินกิจการ แผนการจัดทำกิจกรรมเพื่อรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนเกษตรกร แผนการฟื้นฟูที่ดิน และข้อเสนอหรือเงื่อนไขการเยียวยาหรือชดเชยเกษตรกรที่จะได้รับผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ที่ดินตามคำขอนั้น

๒.๓) หลักของการเยียวยาหรือชดเชยเกษตรกรให้เป็นไปตามความสมัครใจของเกษตรกรตามข้อเสนอของผู้ขอใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งจำแนกตามวัตถุประสงค์และลักษณะการใช้ที่ดิน ได้แก่

การเยียวยาหรือชดเชยการรอนสิทธิของเกษตรกรกรณีที่ใช้ที่ดินตามคำขอนั้นเกษตรกรยังสามารถใช้ประโยชน์เพื่อประกอบเกษตรกรรมได้ และการเยียวยาหรือชดเชยการรอนสิทธิของเกษตรกรกรณีที่ใช้ที่ดินตามคำขอนั้นมีผลให้เกษตรกรไม่สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรม

กรณีการขอใช้ที่ดินเพื่อกิจการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ ซึ่งหากไม่ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตตามคำขอจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจพิจารณาและมีมติให้เกษตรกรไม่ขัดขวางการเข้าใช้ที่ดินกรณีที่ยินยอมให้ใช้ที่ดินตามคำขอนั้นมีลักษณะรอนสิทธิเกษตรกร หรือมีมติเพิกถอนการจัดที่ดินหรือไม่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามคำขอรับการจัดที่ดินที่ยื่นไว้แล้วกรณีที่มีการอนุญาตให้ใช้ที่ดินตามคำขอนั้นจำเป็นต้องให้เกษตรกรรอนสิทธิ ทั้งนี้ ให้มีมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีผลเมื่อเกษตรกรได้รับการเยียวยาหรือชดเชยจากผู้ขอใช้ที่ดินตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

๒.๔) การเยียวยาหรือชดเชยให้กระทำภายหลังผู้ขอใช้ประโยชน์ที่ดินได้รับความยินยอมหรืออนุญาตตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๓) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่

๓.๑) การยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินที่มีขนาดเนื้อที่เกินห้าร้อยไร่ หรือมีระยะเวลาการขอใช้เกินสามสิบปี หรือที่ดินตามคำขอเป็นที่ดินที่หน่วยงานของรัฐได้ปรับปรุงและพัฒนาแปลงเกษตรกรรมหรือโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการปฏิรูปที่ดินสำหรับจัดให้แก่สถาบันเกษตรกรไว้แล้ว ซึ่งต้องขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีก่อนพิจารณาให้ความยินยอมหรืออนุญาต ได้แก่ กิจการด้านพลังงาน ประเภทการเจาะสำรวจและผลิตปิโตรเลียม และกิจการไฟฟ้าที่ผลิตได้จากพลังงานหมุนเวียน กิจการด้านการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ประเภทการทำเหมือง กิจการอันเป็นประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ ประเภทกิจการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและโครงข่ายในระบบโทรคมนาคม และกิจการภายใต้นโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

๓.๒) คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการตามกฎหมายกระทรวงได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมเฉพาะในพื้นที่ที่เกษตรกรยินยอมหรือรอนสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน หรือที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติและกำหนดเงื่อนไขการเยียวยาหรือชดเชยให้แก่เกษตรกร กรณีกิจการไฟฟ้าที่ได้จากพลังงานหมุนเวียนหรือการทำเหมืองให้กระทำเฉพาะในที่ดินที่ไม่มีศักยภาพในการทำเกษตรกรรมหรือในกรณีที่สามารถฟื้นฟูที่ดินให้กลับคืนสู่สภาพที่เหมาะสมแก่การทำเกษตรกรรมได้ เว้นแต่ผู้ขอใช้ประโยชน์ที่ดินจะจัดหาและโอนสิทธิในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแปลงอื่นทดแทน หรือชดเชยราคาที่ดินให้แก่ ส.ป.ก.

๓.๓) ผู้ได้รับความยินยอมหรืออนุญาตมีหน้าที่เยียวยาหรือชดเชยให้แก่เกษตรกรตามข้อเสนอที่ได้ให้ไว้หรือตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ส่งมอบหลักประกัน รับมอบหนังสือยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดิน ชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน และใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๑/๒๕๖๐ ข้อ ๑ วรรคสาม

/๔) ให้ผู้รับ...

๔) ให้ผู้รับความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อดำเนินกิจการปิโตรเลียม การสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ การทำเหมือง หรือกิจการไฟฟ้าที่ผลิตได้จากพลังงานหมุนเวียนชนิดพลังงานลม อยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และผู้ได้รับสัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียมที่เข้าใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินประกอบกิจการปิโตรเลียมโดยยังไม่ได้รับความยินยอมซึ่งชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินตั้งแต่เมื่อเข้าใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ ส.ป.ก. กำหนดครบถ้วนแล้ว ยื่นคำขอภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ และให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีอำนาจยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ประโยชน์ที่ดินตามเนื้อที่และระยะเวลาที่คงเหลือ หรือตามความจำเป็นและเหมาะสมแล้วแต่กรณี หากบุคคลดังกล่าวไม่ยื่นคำขอภายในกำหนดเวลาให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมีคำสั่งให้ความยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินที่มีอยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงใช้บังคับสิ้นผลลง หรือมีคำสั่งไม่ยินยอมหรืออนุญาตให้บุคคลดังกล่าวเข้าใช้ที่ดิน หรือมีคำสั่งให้การยินยอมหรืออนุญาตสิ้นผลลง แล้วแต่กรณี

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พิจารณาแล้วเห็นควรนำเรียนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการขอและการยินยอมหรืออนุญาตให้ใช้ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกรและประโยชน์สาธารณะของประเทศ พ.ศ. รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลเอก

(ฉัตรชัย สาริกัลยะ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย

โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๒๙๐๔